

آل صاحب فصول، مرتضی

تحقیقی در باب آیات قرآنی ناظر به توزیع مجدد ثروت

سال دفاع: ۱۳۷۹

راهنما: مصطفی ملکیان

مشاور: حسن آقانظری

چکیده

«کار»، «سرمایه» و «زمین» سه عنصر تعیین‌کننده در «تولید»، و در نتیجه سه عامل مهم در تقسیم «سود حاصل از تولید» هستند؛ ولی همیشه، به عللی - که در رساله به آنها اشاره شده است - سهم صاحبان کار، که بخش اعظم جامعه را تشکیل می‌دهند، نسبت به سهم صاحبان سرمایه و حتی صاحبان زمین، اندک بوده است. با فرایندی که در رساله تشریح شده، این حالت به رکود اقتصادی، فقر فزاینده، بی‌بهرگی از تحصیلات و بهداشت، ناامنی، اغتشاش، و گاه به شورش و انقلاب می‌انجامد. در چنین شرایطی معمولاً دولت، به‌عنوان حافظ منافع و امنیت ملی، به میدان اقتصاد آمده و در صدد «تعدیل اقتصادی»، «عدالت اجتماعی» و «رفع شکاف طبقاتی» برآمده است. او برای این کار، درآمدی را خارج از مدار تولید، بلکه به‌حسب «نیاز» شهروندان، به اقتصاد خانوار تزریق می‌کند تا پیش از بروز بحران، مشکل از سر بگذرد. این کار که با هدف رفع فقر فعلی یا آتی محرومان صورت می‌گیرد، توزیع مجدد ثروت نام یافته است. سؤال این است که آیا در نظام اقتصاد اسلامی نیز جایی برای این مسئله گشوده شده است؟